

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตประจำวัน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

สาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

ชุดที่ 1

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๒๘ จังหวัดยโสธร

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

นางบุญล้อม เกษรจันทร์

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการ

คำชี้แจงในการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับครู

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมายกับการดำเนินชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สารระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ชุดที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย เล่มนี้ใช้ประกอบกับแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 จำนวน 2 ชั่วโมง ในรายวิชา ส 22103 สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สารหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 กฎหมายกับการดำเนินชีวิตประจำวัน ครูผู้สอนควรปฏิบัติ

คำชี้แจงสำหรับนักเรียนและบทบาทของนักเรียน

วัตถุประสงค์ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้

1. เพื่อใช้เป็นสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รายวิชา ส 22103 สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 กฎหมายกับการดำเนินชีวิตประจำวัน
2. เพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดสื่อการเรียนรู้
4. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าและเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

คำชี้แจง

1. ให้นักเรียนศึกษาตัวชี้วัดชั้นปี จุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาอย่างละเอียดรอบคอบ
2. การเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้จะต้องปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด และมีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง
3. ถ้านักเรียนเกิดความสงสัยไม่เข้าใจหรือมีปัญหาสามารถขอคำแนะนำจากครูผู้สอนได้ตลอดเวลา
4. เมื่อนักเรียนศึกษาและปฏิบัติกิจกรรมจากชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ชุดที่ 1 จบแล้วนักเรียนแต่ละคนต้องทำแบบทดสอบหลังเรียน
5. ในการเรียนรู้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ชุดที่ 1 นักเรียนมีเวลา 2 ชั่วโมง

บทบาทของนักเรียน

1. นักเรียนอ่านคำชี้แจงการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้และปฏิบัติตามลำดับขั้นตอน
2. นักเรียนร่วมกันศึกษาตัวชี้วัดชั้นปี จุดประสงค์การเรียนรู้ และสาระการเรียนรู้ ในชุดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งหมดอย่างละเอียด พร้อมทั้งทำแบบฝึก
3. นักเรียนควรมีการวางแผนการทำงาน แบ่งหน้าที่และร่วมกันปฏิบัติกิจกรรม หากเกิดข้อสงสัยไม่เข้าใจหรือมีปัญหา นักเรียนควรขอคำแนะนำจากครูผู้สอน
4. ในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนควรปฏิบัติงานให้ทันเวลาที่กำหนดให้
5. ขั้นตอนสุดท้ายของการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนต้องทำแบบทดสอบหลังเรียน
6. นักเรียนควรมีความร่วมมือร่วมใจ มีความสามัคคี ร่วมกันแสดงความคิดเห็น และยอมรับเสียงส่วนใหญ่ในการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม

ขั้นตอนในการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้

1. **ขั้นตอนที่ 1** ทดสอบความรู้ก่อนเรียน ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนจำนวน 10 ข้อ เพื่อประเมินความรู้พื้นฐานของตนเอง
2. **ขั้นตอนที่ 2** เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้
 - ขั้นตอนที่ 2.1** ให้นักเรียนศึกษามาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ สารการเรียนรู้จากชุดกิจกรรมเล่มนี้ให้เข้าใจอย่างถ่องแท้
 - ขั้นตอนที่ 2.2** ให้นักเรียนศึกษาบัตรเนื้อหาแล้วทำกิจกรรมตามบัตรกิจกรรมจากชุดการเรียนรู้เล่มนี้เป็นรายบุคคล ตามลำดับขั้นตอนที่แนะนำ ซึ่งมีทั้งหมด 4 กิจกรรม ข้อสำคัญนักเรียนต้องซื่อสัตย์ต่อตนเอง ไม่เปิดดูแนวคำตอบก่อน เพื่อการวัดผลและประเมินผลตนเองได้อย่างถูกต้อง
 - ขั้นตอนที่ 2.3** เมื่อทำกิจกรรมของแต่ละบัตรกิจกรรมจากชุดการเรียนรู้เล่มนี้ตามขั้นตอนเรียบร้อยแล้ว นักเรียนและครูร่วมกันเฉลยและอภิปรายคำตอบจากแนวคำตอบของบัตรกิจกรรม และกรอกคะแนนในแบบประเมินตนเอง แล้วส่งครูผู้สอนเพื่อประเมินผลงานให้อีกครั้ง
3. **ขั้นตอนที่ 3** ทดสอบความรู้หลังเรียน โดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนจำนวน 10 ข้อ เพื่อประเมินความรู้ความเข้าใจและทักษะในการเรียนรู้ด้วยความรอบคอบและมั่นใจ
4. **ขั้นตอนที่ 4** สรุปคะแนนในแต่ละบัตรกิจกรรม และประเมินผลการเรียนรู้ตามเกณฑ์ที่กำหนด แล้วบันทึกผลลงในชุดการเรียนรู้เล่มนี้เป็นรายบุคคลและนำเสนอส่งครูผู้สอนเพื่อตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง
5. ในขณะที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้หรือนอกเวลาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หากนักเรียนไม่เข้าใจ หรือพบปัญหาใดๆ ให้ปรึกษาครูประจำวิชาได้ทันที

มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ชุดที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย

มาตรฐานการเรียนรู้ ส 2.1

เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และดำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัดชั้นปี

- อธิบายและปฏิบัติตนตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ครอบครัว ชุมชน และประเทศ (ส 2.1 ม.2/1)

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)

อธิบายความหมาย ลักษณะ ประเภท และความสำคัญของกฎหมายได้

ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

กระบวนการทำงาน กระบวนการกลุ่ม กระบวนการนำเสนอผลงาน และการระดมความคิด

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A)

1. รับผิดชอบ เอาใจใส่ เข้าเรียน และส่งงานตรงเวลา
2. ร่วมมือในการเรียน ตอบคำถาม ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น ใจกว้าง
3. ร่วมมือในการทำงานภายในกลุ่ม และการทำงานร่วมกับผู้อื่น
4. บันทึกข้อมูล ทำกิจกรรมตามบัตรกิจกรรม และทำแบบทดสอบด้วยความซื่อสัตย์

สาระการเรียนรู้

กฎหมาย

1. ความหมายของกฎหมาย
2. ความสำคัญของกฎหมาย
3. ลักษณะของกฎหมาย
4. ประเภทของกฎหมาย

สาระสำคัญ

กฎหมาย คือ กฎเกณฑ์ คำสั่ง หรือข้อบังคับที่ถูกตั้งขึ้นโดยรัฐหรือผู้มีอำนาจสูงสุด (ผู้มีอำนาจสูงสุดในรัฐของประเทศไทย แบ่งออกเป็น 3 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร และฝ่ายตุลาการ แต่ละฝ่ายจะมีอำนาจสูงสุดเฉพาะด้านของตนเท่านั้น) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือสำหรับดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายอย่างหนึ่งอย่างใดของสังคม และมีสภาพบังคับเป็นเครื่องมือในการทำให้บุคคลในสังคมต้องปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ คำสั่ง หรือข้อบังคับนั้น เพื่อให้สังคมมีความเป็นระเบียบและสงบสุข กฎหมายแบ่งเป็น 3 ประเภท ได้แก่ ประเภทที่แบ่งตามลักษณะการใช้กฎหมาย ประเภทที่แบ่งตามความสัมพันธ์ และประเภทที่แบ่งตามลักษณะการตรากฎหมาย

การวัดผลและการประเมินผล

1. สังเกตการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม
2. ตรวจสอบผลงาน
3. ทดสอบนักเรียน

แบบทดสอบก่อนเรียน
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง กฎหมายกับการดำเนินชีวิตประจำวัน
ชุดที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

- คำชี้แจง**
1. แบบทดสอบชุดนี้มีจำนวน 10 ข้อ ใช้เวลา 10 นาที
 2. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว แล้วทำเครื่องหมายกากบาท (X) ทับตัวอักษรลงในกระดาษคำตอบ

1. ข้อบังคับที่รัฐกำหนดเพื่อควบคุมความประพฤติของคนในสังคม หากใครฝ่าฝืนจะถูกลงโทษตามที่ได้กำหนดไว้ ข้อความนี้เป็นความหมายของอะไร
 - ก. จารีต
 - ข. กฎหมาย
 - ค. ประเพณี
 - ง. ธรรมเนียม
2. กฎหมายมีความสำคัญอย่างไร
 - ก. เป็นเครื่องมือที่ใช้จัดระเบียบสังคม
 - ข. เป็นเครื่องมือในการแสวงหาอำนาจของผู้ปกครอง
 - ค. ทำให้สังคมเกิดการแข่งขันและมีความเจริญก้าวหน้า
 - ง. ถูกทุกข้อ
3. กฎหมายคือคำสั่งหรือข้อบังคับของรัฐเกี่ยวข้องกับประชาชนอย่างไร
 - ก. ต้องเรียนรู้
 - ข. ต้องปฏิบัติตาม
 - ค. ต้องถูกลงโทษ
 - ง. ต้องละเว้นไม่ปฏิบัติ
4. ที่กล่าวว่า “กฎหมายเป็นข้อบังคับที่ใช้ได้ทั่วไปและตลอดไป” หมายความว่าอย่างไร
 - ก. บังคับใช้ได้กับคนทั่วไปและมีผลบังคับใช้ตลอดไป
 - ข. บังคับใช้ได้เฉพาะตำรวจและมีผลบังคับใช้ตลอดไป
 - ค. บังคับใช้ได้เฉพาะตำรวจและมีผลบังคับใช้เฉพาะเวลาคุมขัง
 - ง. บังคับใช้เฉพาะผู้ที่กระทำความผิดและมีผลบังคับใช้ในบางเวลา

5. ชาวนาถุกโงงที่ดินจึงฟ้องร้องต่อศาล ต่อมาศาลตัดสินให้ชาวนาถุกได้คืนที่ดินทั้งหมด แสดงว่ากฎหมาย มีความสำคัญด้านใด
- ก. ผดุงความยุติธรรมในสังคม
 - ข. ค้ำครองเสรีภาพประชาชน
 - ค. พัฒนาคุณภาพชีวิตประชากร
 - ง. เป็นเครื่องมือบริหารประเทศของรัฐ
6. ข้อใด **ไม่ใช่** ประเภทของกฎหมายมหาชน
- ก. กฎหมายแพ่ง
 - ข. กฎหมายอาญา
 - ค. กฎหมายปกครอง
 - ง. กฎหมายรัฐธรรมนูญ
7. ข้อใด เป็นประเภทของกฎหมายที่ออกโดยฝ่ายนิติบัญญัติ
- ก. กฎกระทรวง
 - ข. พระราชกำหนด
 - ค. พระราชบัญญัติ
 - ง. พระราชกฤษฎีกา
8. กฎหมายที่กรุงเทพมหานครบัญญัติขึ้นเพื่อบังคับใช้แก่ประชาชนในกรุงเทพมหานคร เรียกว่าอย่างไร
- ก. เทศบัญญัติ
 - ข. กฎกรุงเทพมหานคร
 - ค. กรุงเทพมหานครนุเบกษา
 - ง. ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร
9. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 เป็นกฎหมายประเภทใด
- ก. กฎหมายเอกชน
 - ข. กฎหมายมหาชน
 - ค. กฎหมายจารีตประเพณี
 - ง. กฎหมายระหว่างประเทศ
10. ข้อใด เป็นกฎหมายเอกชนซึ่งกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างเอกชนกับเอกชน
- ก. ประมวลกฎหมายอาญา
 - ข. พระราชบัญญัติบัตรการพนัน
 - ค. ประมวลกฎหมายภาษีอากร
 - ง. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

บัตรเนื้อหา

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย

เมื่อคนหมู่มากมาอยู่รวมกันเป็นสังคมจำเป็นที่จะต้องมีกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ให้คนในสังคมประพฤติปฏิบัติตามเพื่อสร้างความสงบสุขให้เกิดขึ้นกับสังคม

ดังนั้นทุกสังคมจำเป็นต้องมีการกำหนดระเบียบขึ้นมาเพื่อควบคุมและจัดระเบียบสังคม ซึ่งกฎระเบียบของสังคมขนาดใหญ่ก็คือกฎหมายนั่นเอง

1. ความหมายและความสำคัญของกฎหมาย

1.1 ความหมายของกฎหมาย

กฎหมาย คือ ข้อบังคับของรัฐซึ่งกำหนดความประพฤติของประชาชน หากฝ่าฝืนจะต้องถูกลงโทษ

1.2 ความสำคัญของกฎหมาย อาจสรุปได้ ดังนี้

1. เป็นกลไกจัดระเบียบการดำเนินชีวิตของประชาชน เพื่อให้ผู้คนอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข
2. เป็นหลักคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน
3. เป็นหลักในการผดุงรักษาความยุติธรรมและความเป็นธรรมในสังคม
4. เป็นกลไกของรัฐในการบริหารและปกครองประเทศ
5. เป็นเครื่องมือรักษาความสงบและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคมและประเทศชาติ
6. เป็นหลักในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากร

จึงกล่าวได้ว่า กฎหมายมีความสำคัญต่อสังคมเป็นอย่างมาก หากคนในสังคมรู้และปฏิบัติตามกฎหมาย นอกจากจะเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติแล้ว ผู้ที่ได้รับผลประโยชน์สูงสุดก็คือบุคคลผู้ปฏิบัติตนตามกฎหมายนั่นเอง

2. ลักษณะของกฎหมาย

1. กฎหมายเป็นคำสั่งหรือข้อบังคับที่เกิดขึ้นโดยรัฐ มิใช่บุคคลหรือกลุ่มคนทั่วไป
2. กฎหมายมีสภาพบังคับ เมื่อประกาศใช้แล้วย่อมมีสภาพบังคับให้บุคคลปฏิบัติตาม ผู้ใดฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามถือว่ามีความผิด
3. กฎหมายมีผลบังคับตลอดไปจนกว่าจะมีการยกเลิก กฎหมายเมื่อประกาศใช้แล้วมีผลบังคับและใช้ตลอดไปนอกจากจะถูกยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลงโดยกฎหมายอื่น
4. มีความเสมอภาคและยุติธรรม โดยไม่เอื้อประโยชน์แก่บุคคลหรือกลุ่มคนใดกลุ่มหนึ่ง

3. ประเภทของกฎหมาย

กฎหมายมีลักษณะแตกต่างกัน แบ่งได้ 3 ประเภท ดังนี้ .

1 ประเภทที่แบ่งตามลักษณะการใช้กฎหมาย

การแบ่งประเภทตามลักษณะการใช้กฎหมาย เน้นให้เห็นว่ากฎหมายถูกนำไปใช้อย่างไร ซึ่งมี 2 ประเภท คือ

- 1) **กฎหมายสารบัญญัติ** คือ กฎหมายว่าด้วยสิทธิและหน้าที่ของบุคคลทั้งในทางอาญา และแพ่ง โดยกำหนดองค์ประกอบของการกระทำและบทลงโทษ ได้แก่ ประมวลกฎหมายอาญา และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เป็นต้น
- 2) **กฎหมายวิธีสบัญญัติ** คือ กฎหมายที่ว่าด้วยการวางวิธีการปฏิบัติสำหรับบุคคลที่จะเรียกร้องขอความคุ้มครองตามกระบวนการของกฎหมาย โดยผ่านวิธีการทางศาล กฎหมายประเภทนี้ ได้แก่ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง กฎหมายวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว เป็นต้น

2 ประเภทที่แบ่งตามความสัมพันธ์ มี 3 ประเภท คือ

- 1) **กฎหมายมหาชน** คือ กฎหมายที่ว่าด้วยความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับประชาชน ในฐานะที่รัฐเป็นฝ่ายปกครองและมีอำนาจเหนือ ส่วนประชาชนเป็นผู้อยู่ภายใต้อำนาจการปกครอง กฎหมายที่ออกมาก็เพื่อใช้บังคับและกำหนดความประพฤติของประชาชน เช่น รัฐธรรมนูญ กฎหมายปกครอง กฎหมายอาญา กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เป็นต้น

ภาพที่ 1 พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานรัฐธรรมนูญฉบับแรก
ให้กับปวงชนชาวไทย เมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๗๕

ที่มา : <https://teen.mthai.com/variety/52343.html>

สืบค้นเมื่อวันที่ 2 สิงหาคม 2559

2) **กฎหมายเอกชน** คือ กฎหมายที่บัญญัติถึงความสัมพันธ์ระหว่างเอกชนกับเอกชน
ด้วยกัน

บนพื้นฐานความสัมพันธ์ระหว่างเอกชนกับเอกชนที่อยู่ในฐานะเท่าเทียมกัน มีความเสมอซึ่งเป็นสิทธิ
ทางกฎหมายที่เอกชนคนใดคนหนึ่งจะใช้อันกับเอกชนคนอื่น เช่น กฎหมายครอบครัวระหว่างสามี
กับภรรยา บิดามารดากับบุตร ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และกฎหมายอื่น ๆ ได้แก่
ประมวลกฎหมายที่ดิน พระราชบัญญัติควบคุมค่าเช่า และพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ เป็นต้น

3) **กฎหมายระหว่างประเทศ** คือ กฎหมายที่บัญญัติถึงความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับรัฐ
ประกอบด้วย เช่น กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีเมือง กฎหมายระหว่างประเทศแผนก
คดีอาญา สนธิสัญญา อนุสัญญา เป็นต้น

©หนังสือจุดหมายเหตุฯ

WWW.BANGKOKRECORDER.WORDPRESS.COM

21 มกราคม พ.ศ. 2526 (ค.ศ. 1983) ประเทศไทยให้สัตยาบัน
ในอนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดสัตว์ป่า
และพืชป่าใกล้สูญพันธุ์หรือ CITES นับเป็นประเทศสมาชิกลำดับที่ 80

ภาพที่ 2 CITES เป็นชื่อย่อของอนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดสัตว์ป่าและพืชป่า

ที่ใกล้สูญพันธุ์ (Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and F

ที่มา : <http://www.sayrep.com/article/8/cites-คืออะไร>

สืบค้นเมื่อวันที่ 2 สิงหาคม 2559

3 ประเภทที่แบ่งตามลักษณะการตรากฎหมาย

การแบ่งประเภทตามลักษณะการตรากฎหมาย มี 3 ประเภท คือ

- 1) **กฎหมายของฝ่ายนิติบัญญัติ** (รัฐสภา)กฎหมายประเภทนี้ฝ่ายนิติบัญญัติ เป็นผู้ออก มี 2 ประเภท ได้แก่ พระราชบัญญัติ และประมวลกฎหมาย
- 2) **กฎหมายของฝ่ายบริหาร** (คณะรัฐมนตรี) กฎหมายประเภทนี้ฝ่ายบริหารเป็นผู้ออก มี 4 ประเภท ได้แก่ พระราชกำหนด พระบรมราชโองการ พระราชกฤษฎีกา และกฎกระทรวง
- 3) **กฎหมายท้องถิ่น** เป็นกฎหมายอันรับรองที่รัฐมอบอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตราออกใช้บังคับในท้องถิ่นได้ ซึ่งมีชื่อเรียกต่างกันไปตามรูปแบบการปกครอง ได้แก่ ข้อบัญญัติจังหวัด เทศบัญญัติ ข้อบังคับสุขาภิบาล ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร และข้อบัญญัติเมืองพัทยา

ภาพที่ 3 ตัวอย่างกฎหมายของฝ่ายนิติบัญญัติ

ที่มา : <https://www.google.co.th/search?q=รูปภาพพระราชบัญญัติ>

สืบค้นเมื่อวันที่ 2 สิงหาคม 2559

บัตรกิจกรรมที่ 1.1

ชุดที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย

คำชี้แจง ให้นักเรียนไปสืบค้นเกี่ยวกับความหมายของกฎหมายจากแหล่งต่างๆ มา
3 ความหมาย พร้อมทั้งบอกแหล่งที่มาของข้อมูล (12 คะแนน ข้อละ 4 คะแนน)

ความหมายของกฎหมาย	แหล่งที่มา
1.
2.
3.

บัตรกิจกรรมที่ 1.2

ชุดที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย

คำชี้แจง ให้นักเรียนรวมกลุ่มกับเพื่อน 3 - 4 คน อภิปราย และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลการศึกษาเนื้อหาสาระในบัตรเนื้อหา แล้วให้นักเรียนสรุปองค์ความรู้ที่ตนเองได้เรียนรู้เป็นรายบุคคลด้วยการจับคู่คำจำกัดความให้ถูกต้องกับคำศัพท์ที่เกี่ยวกับกฎหมาย (16 คะแนน)

1. กฎหมายวิธีสบัญญัติ	ก. กฎหมายประเภทนี้ฝ่ายนิติบัญญัติเป็นผู้ออก ได้แก่ พระราชบัญญัติ และประมวลกฎหมาย
2. กฎหมายท้องถิ่น	ข. กฎหมายที่บัญญัติถึงความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับรัฐ เช่น สนธิสัญญาอนุสัญญา
3. กฎหมายมหาชน	ค. กฎหมายว่าด้วยสิทธิและหน้าที่ของบุคคลทั้งในทางอาญาและแพ่ง โดยกำหนดองค์ประกอบของการกระทำและบทลงโทษ
4. กฎหมายของฝ่ายนิติบัญญัติ	ง. กฎหมายที่รัฐมอบอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตราออกใช้บังคับในท้องถิ่นได้
5. กฎหมายระหว่างประเทศ	จ. พระราชกำหนด พระบรมราชโองการ พระราชกฤษฎีกา และกฎกระทรวง
6. กฎหมายสารบัญญัติ	ฉ. กฎหมายที่ว่าด้วยการวางวิธีการปฏิบัติสำหรับบุคคลที่จะเรียกร้องขอความคุ้มครองตามกระบวนการของกฎหมาย
7. กฎหมายของฝ่ายบริหาร	ช. กฎหมายที่บัญญัติถึงความสัมพันธ์ระหว่างเอกชนกับเอกชนที่อยู่ในฐานะเท่าเทียมกัน
8. กฎหมายเอกชน	ซ. กฎหมายที่ว่าด้วยความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับประชาชน เพื่อใช้บังคับและกำหนดความประพฤติของประชาชน

บัตริกิจกรรรมที่ 1.4
ชุดที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย

คำชี้แจง ให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าข้อมูลเรื่อง “ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย” แล้วสรุปองค์ความรู้ที่ได้เขียนเรียงความหัวข้อ “กฎหมายสร้างความสงบสุขให้กับชีวิตประจำวัน” จำนวน 1-2 หน้ากระดาษ (10 คะแนน)

ขั้นที่ 1 วางแผนการเขียนเรียงความ

จุดมุ่งหมาย

เห็นคุณค่าและตระหนักในความสำคัญของกฎหมาย แล้วนำองค์ความรู้เรื่องความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย มาประยุกต์ใช้กับตนเองเพื่อสร้างความสงบสุขให้กับตนเองและสังคม

การวางโครงเรื่อง (2 คะแนน)

- หัวข้อย่อยที่ 1
- หัวข้อย่อยที่ 2
- หัวข้อย่อยที่ 3
- หัวข้อย่อยที่ 4

แหล่งเรียนรู้/สื่อการเรียนรู้เพิ่มเติม (ต้องระบุตั้งแต่ 3 แหล่งเรียนรู้/สื่อการเรียนรู้ ขึ้นไป)
(1 คะแนน)

.....

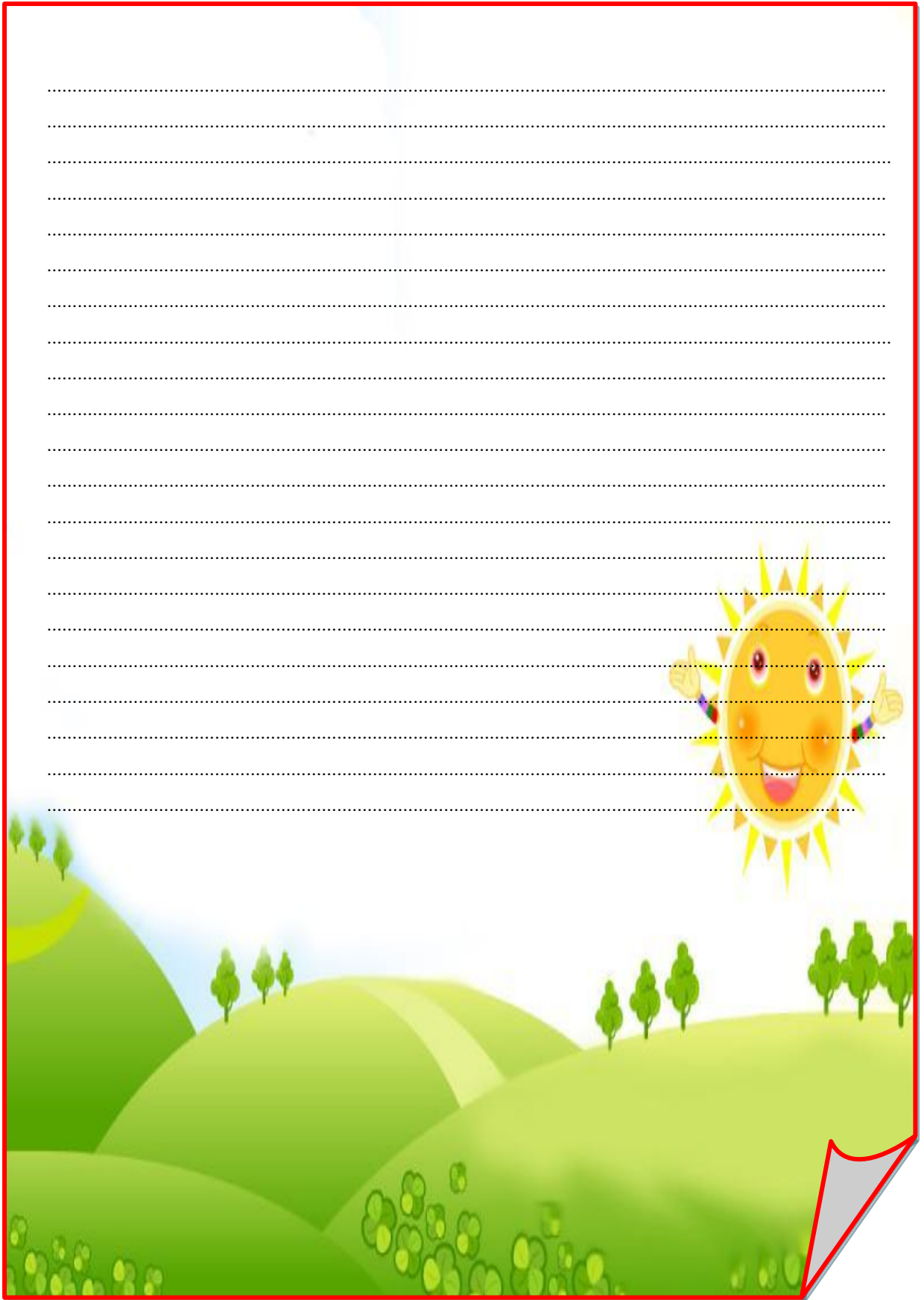
.....

.....

.....

.....

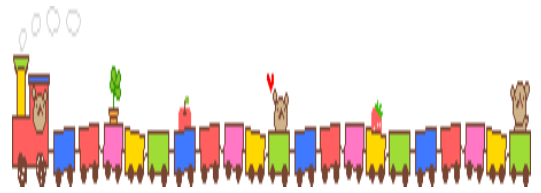
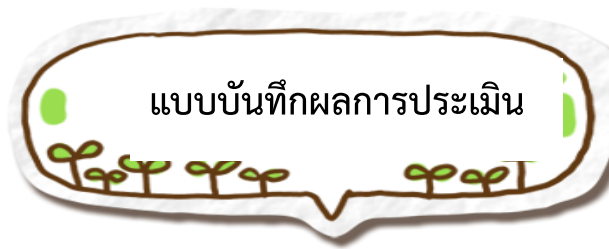
แบบทดสอบหลังเรียน
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง กฎหมายกับการดำเนินชีวิตประจำวัน
ชุดที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

- คำชี้แจง**
1. แบบทดสอบชุดนี้มีจำนวน 10 ข้อ ใช้เวลา 10 นาที
 2. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว แล้วทำเครื่องหมายกากบาท (X) ทับตัวอักษรลงในกระดาษคำตอบ

1. ข้อบังคับที่รัฐกำหนดให้พลเมืองปฏิบัติตาม หากฝ่าฝืนจะถูกลงโทษ เป็นความหมายของอะไร
ก. หน้าที่
ข. บทบาท
ค. กฎหมาย
ง. สถานภาพ
2. กฎหมายมีความสำคัญอย่างไร
ก. เป็นเครื่องมือที่ใช้จัดระเบียบสังคม
ข. เป็นเครื่องมือในการแสวงหาอำนาจของผู้ปกครอง
ค. ทำให้สังคมเกิดการแข่งขันและมีความเจริญก้าวหน้า
ง. ถูกทุกข้อ
3. กฎหมายคือคำสั่งหรือข้อบังคับของรัฐเกี่ยวข้องกับประชาชนอย่างไร
ก. ต้องเรียนรู้
ข. ต้องปฏิบัติตาม
ค. ต้องถูกลงโทษ
ง. ต้องละเว้นไม่ปฏิบัติ
4. ที่กล่าวว่า “กฎหมายเป็นข้อบังคับที่ใช้ได้ทั่วไปและตลอดไป” หมายความว่าอย่างไร
ก. บังคับใช้ได้กับคนทั่วไปและมีผลบังคับใช้ตลอดไป
ข. บังคับใช้ได้เฉพาะตำรวจและมีผลบังคับใช้ตลอดไป
ค. บังคับใช้ได้เฉพาะตำรวจและมีผลบังคับใช้เฉพาะเวลาคูมขัง
ง. บังคับใช้เฉพาะผู้ที่กระทำความผิดและมีผลบังคับใช้ในบางเวลา
5. ชาวนาถูกโกงที่ดินจึงฟ้องร้องต่อศาล ต่อมาศาลตัดสินให้ชานนาได้คืนที่ดินทั้งหมด แสดงว่า
กฎหมาย มีความสำคัญด้านใด
ก. ผดุงความยุติธรรมในสังคม
ข. คุ้มครองเสรีภาพประชาชน
ค. พัฒนาคุณภาพชีวิตประชากร
ง. เป็นเครื่องมือบริหารประเทศของรัฐ

6. ข้อใด ไม่ใช่ ประเภทของกฎหมายมหาชน
 - ก. กฎหมายแพ่ง
 - ข. กฎหมายอาญา
 - ค. กฎหมายปกครอง
 - ง. กฎหมายรัฐธรรมนูญ
7. ข้อใด เป็นประเภทของกฎหมายที่ออกโดยฝ่ายนิติบัญญัติ
 - ก. กฎกระทรวง
 - ข. พระราชกำหนด
 - ค. พระราชบัญญัติ
 - ง. พระราชกฤษฎีกา
8. กฎหมายที่กรุงเทพมหานครบัญญัติขึ้นเพื่อบังคับใช้แก่ประชาชนในกรุงเทพมหานคร เรียกว่าอย่างไร
 - ก. เทศบัญญัติ
 - ข. กฎกรุงเทพมหานคร
 - ค. กรุงเทพฯกิจจานุเบกษา
 - ง. ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร
9. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 เป็นกฎหมายประเภทใด
 - ก. กฎหมายเอกชน
 - ข. กฎหมายมหาชน
 - ค. กฎหมายจารีตประเพณี
 - ง. กฎหมายระหว่างประเทศ
10. ข้อใด เป็นกฎหมายเอกชนซึ่งกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างเอกชนกับเอกชน
 - ก. ประมวลกฎหมายอาญา
 - ข. พระราชบัญญัติบัตรการพนัน
 - ค. ประมวลกฎหมายภาษีอากร
 - ง. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

เครื่องมือวัดและแสดงผลการประเมิน	คะแนน		ผลการประเมิน	
	เต็ม	ได้	ผ่าน	ไม่ผ่าน
บัตริยกรรมที่ 1.1	12			
บัตริยกรรมที่ 1.2	16			
บัตริยกรรมที่ 1.3	12			
บัตริยกรรมที่ 1.4	10			
คะแนนรวมทั้งหมด	50			
ระดับคุณภาพที่ได้รับ				
คะแนนทดสอบก่อนเรียน	10			
คะแนนทดสอบหลังเรียน	10			

เกณฑ์การตัดสินระดับคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคะแนน	ระดับคุณภาพ
39 – 50	4	ดีมาก
26 – 38	3	ดี
13 – 25	2	พอใช้
0 – 12	1	ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมิน

- ☺ ผ่าน = ได้คะแนนตั้งแต่ครั้งหนึ่งของคะแนนเต็ม
- ☹ ไม่ผ่าน = ได้คะแนนไม่ถึงครั้งหนึ่งของคะแนนเต็ม

ลงชื่อ

(นางบุญล้อม เกษรจันทร์)

ผู้ประเมิน

บรรณานุกรม

- กรมพล ท่องธรรมชาติ และคณะ. (2553). หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐานสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ม. 2. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์.
- ธีระ นุชเปี่ยม และคณะ. (2554).หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ม.2. กรุงเทพมหานคร : แม็ค.
- ธวัช ทันทโกวิท และคณะ . (2553). คู่มือการสอนสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ม. 2. กรุงเทพมหานคร: วัฒนาพานิช.
- ผู้ตรวจการแผ่นดินและสำนักงานคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน, สำนักงาน. (มปป). รวมกฎหมายที่ประชาชนควรรู้. กรุงเทพมหานคร : มปป.
- ยุติธรรม, กระทรวง. (มปป). คณะกรรมการโครงการช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมาย: กฎหมายเบื้องต้นสำหรับประชาชน. กรุงเทพมหานคร : ศรีสมบัติการพิมพ์,มปป.
- ยุวรัตน์ พันธุ์ยุรา และคณะ. (2553) หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 2. กรุงเทพมหานคร : เอ็มพันธ์.
- ราชบัณฑิตยสถาน.(2543). พจนานุกรมศัพท์กฎหมายไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน . พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์การพิมพ์ .
- วิทยา ปานะบุตร. (2554). คู่มือเสริมทักษะการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ม. 2. กรุงเทพมหานคร : พ.ศ.พัฒนา.
- วิชณุ เครืองาม และคณะ. (2542). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 28. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วีรนุช สรรำตันกุลและเอกลักษณ์ ปันติลกคุณ. (2554).หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ม.2. กรุงเทพมหานคร : ประสานมิตร (ปสม.).
- วิธนียวรรณ อูราสุข และคณะ. (มปป). แบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ม. 2 . พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์.
- สามารถ พงศ์ไพบูลย์ และคณะ. (มปป).เฉลย – เกร็ง แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน NT ม.2. กรุงเทพมหานคร : ไฮเอ็ดพับลิชชิง.

ภาคผนวก

แนวคำตอบชุดกิจกรรมการเรียนรู้
ชุดที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย

เฉลย แบบทดสอบก่อนเรียน

ข้อที่	คำตอบ	ข้อที่	คำตอบ
1	ข	6	ก
2	ก	7	ค
3	ข	8	ง
4	ก	9	ข
5	ก	10	ง

เฉลย แบบทดสอบหลังเรียน

ข้อที่	คำตอบ	ข้อที่	คำตอบ
1	ค	6	ก
2	ก	7	ค
3	ข	8	ง
4	ก	9	ข
5	ก	10	ง

แนวคำตอบ บัตรกิจกรรมที่ 1.1

ความหมายของกฎหมาย	แหล่งที่มา
<p>1. กฎหมาย คือ ข้อบังคับของรัฐซึ่งกำหนดความประพฤติของประชาชน หากฝ่าฝืนจะต้องถูกลงโทษ</p>	<p>หนังสือเรียน. รายวิชาพื้นฐาน. หน้าที่พลเมือง. วัฒนธรรม. และการดำเนินชีวิตในสังคม. ม. 2. บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช. จำกัด</p>
<p>2. กฎหมาย” คือ กฎที่สถาบันหรือผู้มีอำนาจสูงสุดในรัฐตราขึ้นหรือเกิดจากจารีตประเพณีอันเป็นที่ยอมรับนับถือเพื่อใช้ในการบริหารประเทศ เพื่อใช้บังคับบุคคลให้ปฏิบัติตาม หรือเพื่อกำหนดระเบียบแห่งความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลหรือระหว่างบุคคลกับรัฐ</p>	<p>พจนานุกรมศัพท์กฎหมายไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. พ.ศ. 2544</p>
<p>3. กฎหมายคือข้อบังคับของรัฐาธิปไตย. ที่บัญญัติขึ้นเพื่อใช้ควบคุมพฤติกรรมของพลเมือง. หากใครฝ่าฝืน. จะถูกลงโทษ</p> <p>.....รัฐาธิปไตย คือ ผู้มีอำนาจสูงสุดในรัฐ. (ของประเทศไทยรัฐาธิปไตย แบ่งออกเป็น 3 ฝ่ายได้แก่ ฝ่ายนิติบัญญัติ. ฝ่ายบริหาร. และฝ่ายตุลาการ. แต่ละฝ่ายก็จะมีอำนาจสูงสุด เฉพาะด้านของตน)</p> <p>.....สำหรับโทษจะมีโทษทางอาญา. กับโทษทางแพ่ง</p> <p>.....โทษทางอาญามี ๕ ชั้น(สถาน) ได้แก่ ประหารชีวิต. จำคุก. กักขัง. ปรับ. ริบทรัพย์สิน</p> <p>.....สำหรับโทษทางแพ่ง. ก็คือการชดใช้ค่าเสียหายให้แก่ผู้เสียหาย. ซึ่งเรียกว่า “ค่าสินไหมทดแทน”. ซึ่งมีหลายลักษณะ</p>	<p>https://lawtoknow.wordpress.com/120-2/</p>

แนวคำตอบ บัตรกิจกรรมที่ 1.2

1.ฉ.....	กฎหมายวิธีสบัญญัติ	ก.	กฎหมายประเภทนี้ฝ่ายนิติบัญญัติ เป็นผู้ออก ได้แก่ พระราชบัญญัติ และ ประมวลกฎหมาย
2.ง.....	กฎหมายท้องถิ่น	ข.	กฎหมายที่บัญญัติถึงความสัมพันธ์ ระหว่างรัฐกับรัฐ เช่น สนธิสัญญา อนุสัญญา
3.ช.....	กฎหมายมหาชน	ค.	กฎหมายว่าด้วยสิทธิและหน้าที่ของ บุคคลทั้งในทางอาญาและแพ่ง โดย กำหนดองค์ประกอบของการกระทำ และบทลงโทษ
4.ก.....	กฎหมายของฝ่ายนิติบัญญัติ	ง.	กฎหมายที่รัฐมอบอำนาจให้องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นตราออกใช้บังคับ ในท้องถิ่นได้
5.ข.....	กฎหมายระหว่างประเทศ	จ.	พระราชกำหนด พระบรมราชโองการ พระราชกฤษฎีกา และกฎกระทรวง
6.ค.....	กฎหมายสารบัญญัติ	ฉ.	กฎหมายที่ว่าด้วยการวางวิธีการปฏิบัติ สำหรับบุคคลที่จะเรียกร้องขอความ ค้ำครองตามกระบวนการของ กฎหมาย
7.จ.....	กฎหมายของฝ่ายบริหาร	ช.	กฎหมายที่บัญญัติถึงความสัมพันธ์ ระหว่างเอกชนกับเอกชนที่อยู่ในฐานะ เท่าเทียมกัน
8.ซ.....	กฎหมายเอกชน	ซ.	กฎหมายที่ว่าด้วยความสัมพันธ์ ระหว่างรัฐกับประชาชน เพื่อใช้บังคับ และกำหนดความประพฤติของ ประชาชน

ความหมาย

คือ ข้อบังคับของรัฐซึ่งกำหนดความประพฤติของประชาชน หากฝ่าฝืนจะต้องถูกลงโทษ.....

ความสำคัญ

1. เป็นกลไกจัดระเบียบการ ดำเนินชีวิตของประชาชน เพื่อให้ผู้คนอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข
2. เป็นหลักคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน
3. เป็นหลักในการคุ้มครองรักษาความยุติธรรมและความเป็นธรรมในสังคม
4. เป็นกลไกของรัฐในการบริหารและปกครองประเทศ
5. เป็นเครื่องมือรักษาความสงบและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคมและประเทศชาติ
6. เป็นหลักในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากร

ประเภทของกฎหมาย

กฎหมายมีลักษณะแตกต่างกัน แบ่งได้ 3 ประเภท ดังนี้

1. ประเภทที่แบ่งตามลักษณะการใช้กฎหมาย

1.1 กฎหมายสารบัญญัติ คือ กฎหมายว่าด้วยสิทธิและหน้าที่ของบุคคลทั้งในทางอาญาและแพ่ง

1.2 กฎหมายวิธีสบัญญัติ คือ กฎหมายที่ว่าด้วยการวางวิธีการปฏิบัติสำหรับบุคคลที่จะเรียกร้องขอความคุ้มครองตามกระบวนการของกฎหมาย

2. ประเภทที่แบ่งตามความสัมพันธ์

2.1 กฎหมายมหาชน คือ กฎหมายที่ว่าด้วยความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับประชาชน

2.2 กฎหมายเอกชน คือ กฎหมายที่บัญญัติถึงความสัมพันธ์ระหว่างเอกชนกับเอกชน

2.3 กฎหมายระหว่างประเทศ คือ กฎหมายที่บัญญัติถึงความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับรัฐ

3. ประเภทที่แบ่งตามลักษณะการตรากฎหมาย

3.1 กฎหมายของฝ่ายนิติบัญญัติ (รัฐสภา) กฎหมายประเภทนี้ฝ่ายนิติบัญญัติ

3.2 กฎหมายของฝ่ายบริหาร (คณะรัฐมนตรี) กฎหมายประเภทนี้ฝ่ายบริหาร

3.3 กฎหมายท้องถิ่น เป็นกฎหมายอันดับรองที่รัฐมอบอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตราออกใช้บังคับในท้องถิ่นได้